

ЧОМУ НАМ СКЛАДНО НАЗВАТИ КОГОСЬ БРЕХУНОМ

Люди вірять у неправду не тому, що мусять, а тому, що хочуть.

Малколм Макгерідж

Здавалося, Філу того вечора випав щасливий жереб. Іноземний агент, з яким у нього була призначена зустріч у готелі в центрі міста (яке тут не можна назвати через чутливий характер роботи ЦРУ в тій країні), добре служив Управлінню вже протягом 20 років, і його відданість вважали доведеною. Агента, якого ми назвемо Омаром, представники ЦРУ допитували вже багато разів у складі дебрифінгів та звичних інтерв'ю щодо безпеки, і довіру до нього підтверджував кожен допит. Омар заслужив на репутацію партнера, якому можна довіряти, готового виконати місію, щойно його про це попросять.

Філа і його колегу з Офісу безпеки з їхньої домашньої бази в Ленглі за кілька тижнів до того відрядили провести рутинні

інтерв'ю з ключовими активами в кількох країнах регіону. Як і самих співробітників ЦРУ, іноземних агентів належить регулярно опитувати, щоб переконатися, що вони й далі відповідають суворим вимогам ЦРУ до безпеки. Робота ця цікава, — завжди приємно вибратися з бази в «поле», — але виснажлива. Такі співбесіди можуть бути надзвичайно напруженими й тривати годинами, якщо агент під час допиту виказує навіть найменші ознаки обману. Філ — завзятий прихильник ретельної підготовки, тож він переглянув досьє на Омара, ніби готуючись тренувати свою улюблену команду «Піратів з Університету Південної Кароліни» до гри проти «Вірджинської політехніки». Він вивчив перепис минулої активності Омара, як дивився б записане тренування, намагаючись вихопити найдрібніші подробиці й нюанси, що приведуть їх до перемоги. Коли він урешті-решт згорнув досьє, то тішився своєю удачею. Це буде просто. Омар очевидно чистий.

Колега впіймав Філа на виході з їхнього вбезпеченого місця дислокації, коли той ішов на зустріч з Омаром.

— То як, можна тебе не чекати і йти вечеряти?

— Ні-ні, я буду: це роботка на раз-два, — запевнив його Філ. — Я повернуся за дві години.

Його колега був налаштований скептично.

— Не може бути, — сказав він.

— Слухай, мені нарешті пощастило, — наполягав Філ. — Я знаю, що останнім часом мені траплялися тільки складні випадки, але цей не такий. Цього кадра допитувало вже стільки наших, що тут просто нема чим перейматися. Дві години.

Філ вирушив до заздалегідь обумовленого місця зустрічі — кімнати в першокласному готелі в центрі міста. Доправити Омара до готелю — це вже підпільна операція, план якої був детально опрацьований і достеменно виконаний для того,

щоб захистити Омара від викриття ворожою розвідкою. Коли Філ та Омар без перешкод опинилися в заздалегідь обраній кімнаті, — номері на одному з найвищих поверхів зі зручною «вітальнею», — вони душевно поспілкувались, а відтак Філ перейшов до справи.

Філ сів на диван, а Омару запропонував улаштуватися на сусідньому кріслі. Провівши вже не одну сотню таких інтерв'ю, Філ докладно знав, що робить. Розслаблений, але серйозний, він пішов по списку стандартних запитань. Очікувано, Омар відповідав на них прямо й без хвилювання — для Філа було очевидно, що з двадцятьма роками досвіду він теж знає, як чинити.

— Ви вже багато років на нас працюєте, — почав Філ. — А на когось іще працювали?

У такий ненав'язливий спосіб він поставив цьому довіреному агентові запитання, яке мусив поставити: чи працював той коли-небудь на поганців? Те, що сталося далі, вразило Філа.

Омар посовався в кріслі, витримав паузу і, помітно зніяковівши, відповів запитанням:

— Можна мені помолитися?

Філ почувався квотербеком, якому шойно врізали зі спини, коли він вибігав із «кишені»¹. Ого! А ЦЕ ще звідки взялося? Він зовсім не сподівався такої поведінки від Омара. Аж ось вона.

— Звісно, без проблем, — відповів Філ, оговтуючись від подиву. Він чекав, що Омар схилить голову на хвилину, а потім

¹ Прийом в американському футболі, коли нападники формують лінію захисту квотербека у формі літери U, щоб квотербек міг зорієнтуватися і знайти вільного ресивера, якому передати м'яч. Коли квотербек вибігає з «кишені», ударити його в спину можуть тільки «свої». (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

знову відповідатиме. Тож те, що сталося далі, спантеличило його ще дужче.

Омар підвівся з крісла, пішов у ванну й повернувся з рушником. «Хай що він робить, — подумав Філ, — щось не так». І це все просто не мало сенсу. Незаплямване Омарове досье й упевненість Філа, що досі він не брехав під час інтерв'ю, означали, що чоловік мав суттєві причини для таких дій.

Омар підійшов до вікна, поки Філ намагався розібратися в тому, що відбувається. Що він робить? Він збирається подати комусь сигнал рушником? Наскільки небезпечна ця ситуація? А тоді він збагнув. Омар — мусульманин. Він підійшов до вікна, щоб зорієнтуватись і молитися в напрямку Мекки. Мусульмани моляться в певний час протягом дня, і, можливо, зараз саме така година.

Звичайно, Омар обережно розстелив рушник на підлозі, щоб скористатися ним як молитовним килимком, і простягнувся на ньому. Поки Омар молився, думки Філа вирували, і він почав сумніватися в собі. Чи не образив він Омара? Чи не зневажив його віру? Він сподівався, що проблема в самому інтерв'ю, а не в діях Омара. Зрештою, Омар був ключовим агентом у місцевій операції ЦРУ. Якби Філ повернувся з інформацією, що джерело, якому так багато років довіряли й стільки разів перевіряли, виявилось поганим, то голова місцевої операції захотів би зняти скальп з Філа, а не з Омара. На додачу Філ починав відчувати голод, а вечерея, на яку він обіцяв повернутися, наближалася. Ніхто дужче за Філа не хотів, щоб Омар був чистий.

Після приблизно десятихвилинної молитви Омар підвівся, згорнув рушника й повернувся на своє крісло. Концентруючись на інтерв'ю, Філ хотів піддатися бажанню вірити Омарові, а не далі об'єктивно оцінювати його поведінку. Він